

Årsberetning for 2012

Danmarks Naturfredningsforenings afdeling i Skanderborg Kommune

DN i Skanderborg Kommune har ca 1600 medlemmer. Det er lille nedgang i forhold til sidste år, hvor vi havde haft en hvervekampagne. Det er stadig fint i forhold til kommunens størrelse.

Bestyrelsen består af 15 medlemmer, 4 suppleanter og 1 ad hoc medlem. Den konstituerede sig med Olaf Møller som formand, Niels Thernøe som næstformand og Aksel Bang som sekretær.

Der blevet afholdt 10 bestyrelsesmøder. De fleste her i Kirkecentret, men junimødet blev holdt på Klostermølle og et andet ved Aksel, Kollens Mølle. Der har været nedsat forskellige arbejdsgrupper til nogle sager.

Der er blevet gennemført omkring 10 ture fordelt over hele kommunen og over hele året. De har været velbesøgte. Især fugle og svampeture har stor søgning. Turudvalget skal have stor ros for sin indsats.

Som sædvanlig har der været et væld af sager som bestyrelsen har taget stilling til eller deltaget i. Jeg vil gennemgå nogle af dem.

Noget af det mest synlige er DN's deltagelse i de grønne partnerskaber. De har alle det formål at sikre en bedre udnyttelse af naturen eller at forbedre forholdene befolkningen i et område. Skanderborg Kommune er suverænt den kommune, der har gennemført eller er i gang med flest partnerskaber.

Det sidste partnerskab, der blev indviet, er en del af et større projekt, der består af en afmærket rute fra Ry til Silkeborg rundt om søerne. Vi kalder den Himmelbjergruten. Stykket fra Ry Station til Alken er etableret. Der er mange deltagere i partnerskabet. Foruden de faste deltager, som er Friluftsrådet. DN, kommunerne her Skanderborg og Silkeborg og Naturstyrelsen er også Bane Danmark, Alling beboerforening, Ry cykelklub, Beboerforeninger i Sejs, Brugsforeningen Tryk i Ry og Ry Motorbådsklub deltagere. Brugsforeningen Tryk, Ry har sponsoreret 1 mil. Kr. til en bro ved Marimunde, mens Nordea Fonden har givet 1,4 mil til resten af strækningen. Vi forventer, at hele strækningen kan indvies i løbet af det næste år. I Sejs kan man blive sejlet over på den sydlige side, følge stien på sydsiden af søerne tilbage til Ry. Der er også mulighed for at tage toget tilbage til udgangspunktet.

Andre er Sporet i Lyngbygaard Ådal, der kobles sammen med Sporet ved Herskind. Det giver beboerne i Skovby og Herskind adgang til ådalen. Her er der opsat et fugletårn. I Junges Plantage ved Skanderborg Sø vil der blive anlagt en overnatningsplads for kanofarer og en handicapvenlig bådbro.

Et andet går ud på at forbedre forholdene ved Knudhule og Sønder Ege i Ry. Også forbedring af forholdene omkring Fuldbro Mølle ligger i et grønt partnerskab. Her drejer det sig om, at få nedlagt opstemningen fra den gamle mølle, således at der bliver fri passage for fiskene, men samtidig skal kanoer og robåde kunne komme forbi uden af skulle bæres over den meget trafikerede landevej. Desuden bliver vandstanden i Skanderborg Sø reguleret ved Fuldbro Mølle.

Der er dannet en paraplyorganisation, der hedder "Oplev Gudenaa". Herunder kan der dannes partnerskaber, der har til formål at øge tilgængeligheden af og formidlingen om Gudenåen. Nordea-fonden har bevilget 5,3 mil. Kr. Vi har sammen med Friluftsrådet budt ind på et projekt omkring Mossø. Vi vil forsøge at få skabt et større og bedre afmærket stisystem ved søen og

forbedre formidlingen om søen. Vi har fået midler til et forprojekt, der skal beskrive, hvad vi ønsker. Det bliver spændende at arbejde med.

Vi har fået en henvendelse fra en borger i Hørning om DN kunne hjælpe med at få etableret en sti hele vejen rundt om Hørning. Det gik vi ind i og det har vist sig, at det er muligt. Der findes mange stier i Hørning som kan indgå. F. eks. er der et fint stinet i skoven ud mod motorvejen. Kommunen ejer også områder, som en sti kan gå igennem. Der mangler dog nogle nye stier på private områder for at få det hele til at hænge sammen. Vi håber at lodsejerne vil være velvillige når vi henvender os. En stor del af strækningen kan afmærkes allerede nu, og kommunen har foreslået, at vi starter med det hurtigst muligt

Der har som sædvanlig været mange sager i Fredningsnævnet, som vi har deltaget i. Især ansøgninger om tilladelse til at opsætte solceller i de fredede området har været talrige. Her er det et spørgsmål om at finde en balance mellem hensynet til klimaet, som vi i DN vægter højt, og hensynet til landskabet. Fredningsnævnet er ved at have nogle retningslinjer, som vi også kan gå ind for. Vi har ikke fundet anledning til at klage over deres afgørelser. Det er muligt, at nogle af afgørelserne vil blive påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet. Jeg tænker de efter behandling af nogle klager vil udarbejde retningslinjer.

Vi har arbejdet videre sammen med Århus afdelingen med en ændring af fredningerne omkring Stilling-Solbjerg Sø. Vi er lige nu ved at udarbejde et fredningsforslag og forventer, det vil foreligge inden årets udgang. Dette arbejde ledes af sekretariatet i København. Det går ud på, at forbedre adgangen i området omkring søen, således at den rekreative udnyttelse af fredningen vil øges. Det kan gøres ved at forbinde eksisterende stier med nye og samtidig øge udnyttelsen af offentligt ejede arealer. Der er ikke tale om brede forkromede stier, men noget i retning af trampestier. Visse strækninger vil i våde perioder være vanskelige at passere.

DN har sammen med Århus og Skanderborg kommuner rejst fredningssag for området omkring Tåstrup Sø. Den nordligste og den sydligste del er natura 2000 områder. Fredningens formål er at knytte de to områder sammen, samt at gøre området mere tilgængeligt. Der er udarbejdet et fredningsforslag, der er sendt til Fredningsnævnet og der har været afholdt et offentligt møde og være besigtigelse. Da langt størstedelen af området ligger i Århus Kommune, har vi kun deltaget i begrænset omfang.

I forbindelse med skovrejsningsprojektet, Anebjerg, har vi påpeget, at det vil være muligt at skabe en sti fra Stilling Sø til Skanderborg Sø via stier i skovrejsningsområdet. Skanderborg Kommune må snart være en af de kommuner, der har det største stisystem.

Det er DN's politik at få skabt mere sammenhængende natur. I den forbindelse forsøger vi at friholde området mellem Horsensvej og Vrold Sø for bebyggelse og aktiviteter. Området har været brugt til parkering i forbindelse med festivalen, og det har området kunne tåle. Men vi er modstandere af, at området inddrages i den udvidelse på 3 – 4 dage af festivalen, som nu er iværksat af Smuk Fest. Området er en del af den sidste korridor mellem Skanderborg Sø og Mossø, og den må vi kæmpe for. I kommuneplanforslaget er der en korridor mellem Skanderborg Sø og Mossø via Tåning Sø og Å, men Området ned mod Vrold Sø er ikke med.

Flere lokale korridorer kan opstå i de 10 meters dyrkningsfrie randzoner, der er indført for at begrænse udvaskningen af kvælstof, fosfor og sprøjtegifte fra dyrkede arealer til vandløbene. Jeg tror, at det mange steder vil give god natur og enkelte steder, vil man også kunne færdes langs vandløbene, så der også dannes en korridor for mennesker.

Der er interessante nye tanker, der skal forsøge at begrænse landbrugets forurening af naturen. Bl. a. at landbrugsstøtten skal afhænge af, hvilke afgrøder, der bliver dyrket. Man taler om et bæredygtighedsindeks. Her har Horsens kommune tilbudt at være forsøgsområde.

I den kommende kommuneplan, skal der udpeges områder til større husdyrbrug. Der har været planer om sådanne områder i kommunen før, men hvor de er nu, ved jeg ikke. Det vil klæde kommunen også at udpege landskabsområder, der skal beskyttes og drives mere ekstensivt. Her deltager vi gerne.

Vi har indsendt hørings svar omkring motorvejen ved Lading. Vi protesterede mod den sydlige linjeføring, som vi mener, skader naturen og kulturen mest. Den smukke fredede Lading Sø vil både støj mæssigt og visuelt blive meget påvirket. Vores protest har måske båret frugt, jeg har set, at vejdirektoratet tilsyneladende går ind for den nordlige linjeføring.

Vi har deltaget i vindmølledebatte, hvor man kan komme i konflikt mellem grøn strøm og naturhensyn. De rager jo voldsomt op i landskabet. Det bliver ikke bedre af, at vore nabokommuner foreslår deres møller sat op lige på kommunegrænsen.

Igen i år havde affaldsindsamling. Desværre fik vi samlet en ret stor mængde ind. Men jeg håber, at vi ved at gå ind på skolerne, kan skabe en mentalitetsændring, der kan brede sig til ældre generationer.

Vi får også henvendelser fra vore medlemmer, hvis de har iagttaget noget, som de mener, er i strid med naturbeskyttelsesloven. Vi ser på sagen og sender den videre til kommunen, der oftest er myndighed. Vi bliver også selv opmærksomme på uregelmæssigheder, som så bliver anmeldt.

Et stort problem, som vi ofte støder på, når vi arbejder med stier og adgang til naturen, er løse hunde. Vi støder på det, når vi gerne vil have en sti gennem et privat område. Vi har været nødt til at acceptere, at hunde slet ikke må medtages, for at vi kunne komme igennem med et projekt. Vi får også henvendelser om, at hundeejerne er uforskammede, hvis de bliver bedt om at få en snor i hunden. Så derfor kære hundeejere "hold så hunden i snor".

Vi har et fint forhold til de største naturejere og plejere i kommunen. Det er Naturstyrelsen og kommunen. Vi kan glæde os over, at kommunen gennemgår vandløb og ca 20% af naturarealerne hvert år.

Jeg vil slutte med at takke bestyrelsen for et godt stykke arbejde i løbet af året. En særlig tak til Gerda Laursen, som har valgt at stoppe nu. Hun har sammen med sin mand John i mange år lagt et stort arbejde og megen tid i naturfredningsforeningen, først i Galten Kommune og sidst i den nye Skanderborg Kommune. Vi kommer til at savne Gerdas ofte kontante udmeldinger.

Skanderborg den 13. november 2012
Olaf Møller
Formand